

3.3. Justitsministeriets overvejelser

3.3.1. Oplysninger omfattet af forsvarerens aktindsigt (§ 745)

Den rockerrelaterede og anden organiseret kriminalitet udgør et væsentligt samfundsproblem. Denne kriminalitetsform er karakteriseret ved et lukket, organiseret netværk, som det er vanskeligt for politiet at få indsigt i, jf. også oven for pkt. 2.2. om agentvirksomhed. Politiet er ved sådanne former for organiseret kriminalitet i høj grad afhængig af at modtage informationer fra personer inden for eller tæt på de organiserede netværk. Ligeledes kræver efterforskning og opklaring af kriminalitet begået af personer fra en lukket organisation som f.eks. en rockerklub en længerevarende politiindsats i form af f.eks. indsamling af generelle oplysninger om organisationen mv.

Som det fremgår ovenfor, jf. pkt. 3.1.1.1., har forsvareren (og dermed sigtede eller tiltalte) efter retsplejelovens § 745, stk. 1, som udgangspunkt ret til at få aktindsigt i alle de oplysninger, der fremgår af sagen, herunder oplysninger om en meddelers identitet, hvis denne fremgår af sagens akter, og mere generelle baggrundsoplysninger. Det gælder uanset, om oplysningerne må antages at være uden direkte betydning for den konkrete sag.

Politiets og anklagemyndighedens repræsentanter i arbejdsgruppen har peget på, at det forhold, at bagmændene bag den organiserede kriminalitet mv. i medfør af bestemmelsen i § 745, stk. 1, kan få kendskab til oplysninger om, hvorfra politiet har fået informationer, kan afholde borgere, herunder meddelere mv. fra at videregive vigtig information til politiet.

Kriminalitet – og særligt den organiserede kriminalitet – er i øget omfang blevet grænseoverskridende. Kriminalitetsbekæmpelsen og retsforfølgningen må derfor også være grænseoverskridende. Det er således i dag af afgørende betydning for politiets muligheder for at efterforske og opklare den organiserede kriminalitet, at der eksisterer et veludbygget og tillidsfuldt samarbejde med retshåndhævende myndigheder i andre lande eller med internationale organisationer som eksempelvis Europol og Interpol.

Politiets og anklagemyndighedens repræsentanter har i denne sammenhæng peget på, at det i det internationale samarbejde i stadig stigende omfang giver anledning til problemer, at mere generel baggrundsinformation eller konkrete oplysninger, som dansk politi modtager fra udlandet, og som har berøring med en anden efterforskning i det pågældende land, efter retsplejelovens § 745, stk. 1, i vidt omfang vil være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt i den danske straffesag. Forsvareren – og den sigtede eller tiltalte – vil

dermed kunne komme i besiddelse af oplysninger, som ikke er af direkte betydning i den konkrete dansk straffesag, men hvis hemmeligholdelse er afgørende betydning for de udenlandske politimyndigheder. De danske retshåndhævende myndigheder mister herved troværdighed som fremtidig samarbejdspartner.

Afgørende hensyn til hemmeligholdelse kan tilsvarende gøre sig gældende for så vidt angår konkrete oplysninger, som politiet har modtaget fra Politiets Efterretningstjeneste eller fra en anden dansk eller udenlandsk politimyndighed, og hvis hemmeligholdelse er af afgørende betydning for efterforskning af en anden større sag i den pågældende politikreds. Et eksempel herpå kunne være, at politiet i X-købing i forbindelse med en telefonaflytning i en større narkosag kommer i besiddelse af oplysninger om et røveri begået i Y-købing. Hvis politiet i X-købing videregiver disse oplysninger til politiet i Y-købing, der herefter efterforsker sagen og på grundlag af denne selvstændige efterforskning anholder og sigter en person, vil dennes forsvarer (og sigtede) efter § 745, stk. 1, have ret til at få oplyst, at de oprindelige oplysninger, der bragte politiet på sporet af personen, er fremkommet ved telefonaflytningen i X-købing. Dette kan – især ved en langvarig efterforskning af forbrydelser af mere organiseret karakter – medføre, at efterforskningen i X-købing afsløres og eventuelt ødelægges.

Justitsministeriet finder, at det er af afgørende betydning, at politiets muligheder for at modtage informationer, der er helt nødvendige for en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet, ikke begrænses ud over, hvad der er nødvendigt for at varetage retssikkerhedsmæssige hensyn.

På denne baggrund foreslås det, at bestemmelsen i § 745 (tidligere § 745, stk. 1, jf. nedenfor pkt. 3.3.2. om den foreslåede opdeling af denne bestemmelse) om forsvarerens adgang til aktindsigt begrænses til at vedrøre materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den konkrete sag, som sigtelsen eller tiltalen angår. Det bemærkes dog, at materiale, som anklagemyndigheden har til hensigt at fremlægge under domsforhandlingen, fortsat altid vil være omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt, uanset om materialet er tilvejebragt til brug for den konkrete sag eller ej.

Den foreslåede bestemmelse i § 745, 1. pkt., indeholder to kriterier, der begge skal være opfyldt, for at materiale er omfattet af forsvarerens adgang til aktindsigt. Således skal materialet være (1) *tilvejebragt* af politiet, og (2) endvidere skal materialet være *tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen eller tiltalen angår*.